

VOLBA ARCIBISKUPA

Petr Tomšů

POSTAVY: O.ADAM, O.BOUMIL, O.CTIRAD, KOSTELNÍK, DUŠAN + kompars svatba

- jména vybrána abecedně, jak se postupně objevují v ději, lze nahradit
- z komparsu má pár slov i ženich, popř. nevěsta (je třeba také nazkoušet)

Probíhá svatba, může dohrávat slavnostní varhanní hudba. Před otcem Adamem stojí ženich s nevěstou, za nimi svědek a svědkyně.

O.ADAM: Teď budete, prosím, odpovídat na mé otázky. Snoubenci, rozhodli jste se uzavřít manželství. Ptám se vás před církví a před Bohem: je toto vaše rozhodnutí svobodné a upřímné?

OBA: Ano.

Během otázek přichází kostelník a něco na Adama zuřivě gestikuluje. Adam ho zaregistruje a znejistí.

O.ADAM: Chcete si slíbit lásku, úctu a věrnost. Ptám se vás před církví a před Bohem: zavazujete se k tomu opravdu na celý život?

OBA: Ano.

O.ADAM: Co jste to říkali?

OBA: Ano!

O.ADAM: Aha. Ano. Jak myslíte. Chcete založit ééé... (*pořád sleduje kostelníka*) chcete založit rodinu... prosím vás, omluvte mě na chvíli, hned budu zpátky.

Adam odchází za kostelníkem a nechává svatbu jen tak stát.

O.ADAM: (*na kostelníka*) Co se děje? Mám tam rozdělanou svatbu!

KOSTELNÍK: A já mám zaručenou zprávu! Je to úplný zázrak!

O.ADAM: Zázrak? Už zas? Nebude to jak minule, když se vám zjevil svatý Mikuláš a chtěl cigaretu.

KOSTELNÍK: Kdo mohl vědět, že je zrovna pátého prosince. Ale tentokrát je to zaručené. Mám totiž bratrance a ten má známé ve Vatikánu. A právě mi volal, že už ví, kdo bude náš příští arcibiskup.

O.ADAM: To je nesmysl. To je přísně tajná informace. To kdyby se profláкло, no hrůza pomyslet! Nikdo nemá právo dopředu vědět... (*se zájmem*) no a kdo to teda bude?

KOSTELNÍK: Prý je to určitě někdo z naší farnosti.

O.ADAM: Z naší farnosti? No to snad ne! A kdo?

KOSTELNÍK: (*nakloní se k Adamovi, jako že mu chce pošeptat tajemství*) To právě nevím. (*už normálně*) Ale vím to určitě. Je to od nás! To by byla paráda, co? To by se pak investovalo. Nové varhany, nové lavice, noví ministranti.

O.ADAM: Ještě se neradujte, podle mě je to blbost. Ale bylo by to zajímavé. Vlastní arcibiskup. No, pro jistotu skočte pro otce Bohumila, má teď v kapli pohřeb. Třeba bude něco vědět. Já se musím vrátit k té svatbě.

Adam se vrací ke svatbě, kostelník odbíhá pryč.

O.ADAM: Takže, omlouvám se, kde jsme to skončili?

ŽENICH: Že chceme založit rodinu

O.ADAM: Teď? Tady?

ŽENICH: Ne, tam jsme skončili.

O.ADAM: (*roztržitě*) Aha, teda chcete založit rodinu. Ptám se vás před arcibiskupem... pardon, před církví! Ptám se vás před církví a před Bohem: Přijmete děti od arcibiskupa... od Boha! Promiňte. Přijmete děti od Boha ochotně a budete je vychovávat podle arcibiskupa? Pardon, myslel jsem podle Božího zákona. Budete arcibiskupa vychovávat podle Božího zákona?

OBA: Ano?

O.ADAM: Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj...

Mezitím se vrátil kostelník s otcem Bohumilem a mávají na něho.

O.ADAM: ...já se na chvíli rozloučím. Zatím si připravte prstýnky a svědek už může políbit ženicha. Hned jsem zpátky.

Opět opouští udivenou svatbu a přichází ke kostelníkovi a Bohumilovi.

O.ADAM: (*na Bohumila*) Tak už to víš? Co tomu říkáš?

O.BOUMIL: Tak možné je všechno. Neštěstí nechodí po horách.

O.ADAM: Myslíš, že by to bylo špatně? Takový arcibiskup bude své farnosti určitě nakloněn. My s kostelníkem si myslíme, že by to mohlo farnosti prospět.

KOSTELNÍK: Ano, to určitě! Já už jsem dokonce sepsal menší seznam potřebných věcí.

Vytahuje z kapsy strašně velký, dlouhý papír a podává ho Bohumilovi. Ten čte:

O.BOUMIL: Varhany, lavice, sochy, oltář, koberce, světla, vzduchotechnika, křtitelnice, pálenice...

O.ADAM: Prosím vás, to teď není důležité. Důležité je, kdo z nás to bude.

O.BOUMIL: Tak služebně nejstarší je otec Ctirad. Ale ten už není úplně aktivní. Mě osobně to taky moc neláká, tak teda fakt nevím, kdo by to mohl dělat.

O.ADAM: (*po chvíli ticha*) Už jsem vám říkal, že jsem byl o prázdninách ve Vatikánu?

O.BOUMIL: Dneska zatím ne, ale včera tak pětkrát.

Kostelník mlčky naznačí, že šestkrát.

O.BOUMIL: A ten váš bratranec to ví odkud? Je to spolehlivý zdroj?

KOSTELNÍK: Jestli je spolehlivý? Víte, jak se naposledy volil papež? A jak se dlouho čekalo na výsledek. (*oba kývou*) Tak on už týden předtím na Hostýně prodával hrnky s papežem Františkem.

O.ADAM: Jenže jméno nového arcibiskupa neví. Ty, Bohumile, nemáš taky náhodou vlivného bratrance, který by mohl něco vědět?

O.BOUMIL: (*mávne rukou*) Já mám jenom sestřenicí a ta neví vůbec nic. Ale možná otec Ctirad by mohl něco vědět.

O.ADAM: Otec Ctirad má 150 roků. Ten už toho moc neví.

O.BOUMIL: Jenom ho nepodceňuj, ten ví věci! Pamatuješ, jak nám tuhle při velikonočních obřadech říkal, jak zpovídal císaře Františka Josefa? A všechny jeho hříchy si ještě pamatoval!

O.ADAM: Ale že je na mši a mluví do mikrofonu, to už si nevzpomněl.

O.BOUMIL: Dost řečí. Pane kostelníku, skočte pro otce Ctirada, uděluje na faře pomazání nemocným. A my dokončíme svoje povinnosti.

O.ADAM: Ježišmarjá, vždyť já tam mám rozdělanou svatbu!

O.BOUMIL: Ale no tak, neber Boží jméno nadarmo... proboha! Vždyť já tam mám pohřeb!

Kostelník odchází a oba kněží také, ale spletou si své záležitosti. Adam odchází pryč a Bohumil jde ke svatbě.

O.BOUMIL: Bratři a sestry, moji drazí. Víím, že je pro vás dnešní den velkou ztrátou. Na tuto chvíli budete jistě celý život vzpomínat s bolestí v srdci. Ale nezdoufejte, vidím v tomto slzavém údolí naději, že se jednou zase všichni společně setkáme. I smutek patří k životu...

ŽENICH: Ale my jsme tady chtěli mít svatbu!

O.BOUMIL: O to je náš zármutek větší. A nyní je třeba prokázat našemu zemřelému poslední službu lásky, rozloučit se s ním a odevzdat Pánu Bohu...ale až za chvíli.

Nedomluví, protože mezitím se vrátili otec Adam a kostelník s otcem Ctiradem. Otec Ctirad je skutečně velmi starý – shrbený, o holi, dlouhé vlasy a vousy. Mávají na Bohumila, takže Bohumil opouští zdrcenou svatbu, nevěsta pláče.

O.ADAM: (na Bohumila) Jak to šlo? Já jsem málem oženil nebožtíka s jeho snachou. To byla ostuda.

O.BOUMIL: Tady to šlo v pohodě. (zamyšleně se ohlédne) Aspoň myslím.

O.CTIRAD: Co se děje? Proč jste mě odvolali? Právě jsem dával pomazání nemocným.

O.BOUMIL: Nemocní počkají.

O.CTIRAD: To jsi je neviděl. Rána nedočkají!

O.BOUMIL: Do rána je času dost. Teď řešíme nového arcibiskupa. Kostelník má zaručené zprávy, že to bude někdo z naší farnosti.

O.CTIRAD: Z naší farnosti? Nový arcivévoda? My tu ale nemáme moc Habsburků.

O.BOUMIL: Arcibiskup, otče, ne arcivévoda!

O.ADAM: Já si vždycky myslel, že arcibiskupem se může stát jedině biskup. Že obyčejný kněz nemá šanci. Jak se vlastně volí nový arcibiskup?

O.CTIRAD: U arcivévodů je to většinou prvorozený syn.

O.BOUMIL: Jsem si celkem jistý, že u arcibiskupů je to jinak. Volba je tajná. Papež dostane několik tipů, životopisy, materiály, no a pak vybírá.

O.ADAM: Otče Ctirade, vy nemáte ve Vatikánu nějaké známé?

O.CTIRAD: Samozřejmě, mám tam plno známých. Pius jedenáctý, Pius dvanáctý, Jan dvacátý třetí, Pavel šestý, Jan Pavel první, Jan Pavel druhý...

O.ADAM: Ale ti všichni jsou mrtví!

O.CTIRAD: Všichni jsou mrtví? Co se tam stalo? Ví o tom arcivévoda?

- O. BOHUMIL:** (*rezignovaně*) Ano otče, už jsme poslali do Vídně kočár s poslem.
- KOSTELNÍK:** A co takhle zkusit ještě toho mého bratrance. Třeba už něco zjistil. Nebo může někam zavolat.
- O. ADAM:** To je nápad! Víte, kde je?
- KOSTELNÍK:** Víím. Celý měsíc prodává na náměstí hrnky s příštím prezidentem.
- O. ADAM:** Tak pro něho rychle doběhněte a my už, prosím, dokončeme naše obřady.

Všichni odchází, tentokrát se omylem ke svatbě vydá otec Ctírad.

- O. CTIRAD:** Chvála Kristu.
- ŽENICH:** Chvála Kristu, konečně někdo rozumný!
- O. CTIRAD:** Tak se všichni vysvěčte do půli těla, já vás teďka pomazu.
- ŽENICH:** Prosím, otče, my tady máme svatbu!
- O. CTIRAD:** Poslední pomazání je také důležité.
- ŽENICH:** Ale to my nepotřebujeme!
- O. CTIRAD:** To nemůžete vědět. Vy možná ne. Ale viděl jste tu paní za vámi?
- ŽENICH:** To je moje budoucí tchýně.
- O. CTIRAD:** Rána nedožije!
- ŽENICH:** To je sice pěkné, ale mohli bychom dokončit naši záležitost?
- O. CTIRAD:** Ano, samozřejmě. Tak se všichni vysvěčte do půli těla... kde mám tu pikslu z olejem? Že já ji zapomněl v zákristii. Počkejte tady, hned se vrátím.

Opouští svatbu, která také našťavaně odchází pryč a vrací se zpět, kde už na něj čekají všichni i s bratrance Dušan. Ten vypadá trochu jako Polívka z Dědictví – teplákovka s rádioukou.

- KOSTELNÍK:** Toto je můj bratranec Dušan.
- DUŠAN:** Tož, vítajte, chlapi.
- O. CTIRAD:** Mládenče, vy prý víte, kdo bude nový arcivévoda!
- O. ADAM:** Arcibiskup, otče, arcibiskup. (*na Dušana*) Je to pravda? Můžete nám zjistit, kdo to bude?
- DUŠAN:** Tož co by ne. Prostě tam zavolám, ne?
- O. BOHUMIL:** To by bylo skvělé. A komu tam budete volat? Máte číslo na někoho ve Vatikánu?
- DUŠAN:** Já mám čísla na všechny, chlapi, hned to omrknu!

Vytáhne mobil a listuje v adresáři.

- DUŠAN:** Tož kdo tam temu v tom Vatikáně šéfuje?
- O. ADAM:** Papež František.
- DUŠAN:** Jasně, papež František. Víím! Ještě mi doma zbyly nějaké jeho hrnky. Takže papež...p...p...p... (*prohledává v telefonu*) Pithart, Pohlreich, Pavarotti, Pelé, Patrasová, Putin – co ten tady dělá. Toho si mažu. Ale jinak nic. Jak sa menuje křestním?
- O. ADAM:** František.

- DUŠAN:** František, František Ringo Čech. Temu volat nebudu. Tož zasej nic.
- O.BOUMIL:** Zkuste Jorge Mario Bergoglio.
- DUŠAN:** Tak sa menoval za svobodna? Tož mrknu sa... a je tu! Bergoglio – Buenos Aires. A já už vím! Já jsem mu před lety prodával škodovku. Chtěl nějakou ojetinu. Dal jsem mu slevu. Tož já volám. *(odklikne číslo, čeká)*
Haló, haló, no ano, to su já, u telefona. Kdo je tam?
...
No kdo? Představte sa aspoň!
...
Ahá, no proto *(na kněze)* To je vrátница! *(do telefonu)* Tož poslúchajte! Ja mosím mluvit s tym papežom. Možete mňa spojit?
...
Jak kdo volá? Co je ti do toho?
...
No jo, porád. Řekni mu, že volá Dušan! Dušan ze Lhoty, jak má ode mňa tu škodovku! Dal jsem mu slevu!
...
Z jaké Lhoty? On sa ptá, z jaké Lhoty. Z Horní, ty Jaryne! A už nás spoj!
...
(na kněze) Už to vyzváňá!
- O.ADAM:** Pane Dušane, ale svatý otec neumí česky!
- DUŠAN:** Šak já také ne!
Haló? Si to ty, Chosé? Haló!
...
Jo, to su já! Dušan. Dušan ze Lhoty. Prodal jsem ti tu škodovku. Pamatuješ? Dal jsem ti slevu!
...
Cože? Za měsíc odešla spojka? Co máš z toho. Mně za týden odešla žena.
...
Kurnikšopa, šak na to byla sleva!
...
Žádné peníze nevracám! Na to zapomeň. Poslúchaj, Chosé, potřebuju sa něco dozvědět. Kdo bude u nás nový ten, arcivévoda.
- KNĚŽÍ:** Arcibiskup! Arcibiskup!
- DUŠAN:** Arcibiskup, vím!
...
Jo, sú tu všeci tři. Stojí u mňa.
...
No jak sa tváří, jak sa tváří. Jak důchodci na zavřený Kaufland.
...
Aha, aha, tož je do dobré. Díky moc. Tos mi pomohl. Tož taky sa měj dobře. A počkej, počkej! Sused Lojza prodává traktor, nechceš? Já myslel, místo toho papamobilu.
...
Tož jak chceš. Ahoj. Ahoj!
- Dušan típne telefon, následuje napjaté ticho. Všichni okolo Dušana nedočkavě sledují.*
- O.BOUMIL:** Tak co říkal otec?
- DUŠAN:** To byl váš tata? Tož co by říkal. Že u nich neprší. Mám někdy dojet.
- O.CTIRAD:** A kdo bude ten nový arcivévoda?

DUŠAN: Jó chlapi, to je tajemství.

O.ADAM: To my víme, že je to církevní tajemství. My bychom si nedovolili ho nikdy porušovat! No ale, když už je to jednou venku.

DUŠAN: Jaké církevní tajemství? To je obchodní tajemství! To víte, musím napřed vyrobit nové hrnky. A nechcu mít u stánku konkurencu! Tož já letím, zas někdy pokecáme! Nazdar!

Dušan odchází, kněží ho překvapeně sledují.

O.ADAM: (*smutně*) Taková to mohla být dneska pěkná svatba.

O.BOUMIL: A takový to mohl být pěkný pohřeb.

O.CTIRAD: No, ale já se namazat ještě stihnu.

KONEC